

Madárgyűrészi program:
a madarak vászonzsákokban
várják, hogy lábukra
kerüljön a gyűrű

Kedves Tagtársaink! Tisztelt Természetvédő!

Az elmúlt 2010-es év az ENSZ biodiverzitás védelmének és a fecskék védelmének éve volt. **Fontos mérföldkő ez a nemzetközi természetvédelem és egyesületünk számára is.** Ez az év volt hivatott arra, hogy felhívjuk a széles társadalom figyelmét a természet globálisan egyre gyorsuló pusztulására.

Az Európai Unió egy évtizede azt a célt tűzte ki, hogy erre az évre **megállítsa a biodiverzitás (a fajok eltűnésének) csökkenését.** Minden adat, minden tanulmány azt mutatja, hogy ez nem sikerült és az eddigi erőfeszítéseknél sokkal többre van szükség.

Az MME Elnöksége azért a fecskéket választotta 2010 év madarainak, hogy felhívja a figyelmet arra, ezek a még egy évtizeddel korábban is nagyon gyakori madárfajok milyen jelentős problémákkal néznek szembe. Az élőhelyek megváltozása, elpusztulása, a mezőgazdaság intenzívebbé válásával párhuzamosan a tájfenntartó külterjes állattartás megszűnése, a globális klímaváltozás és a hosszútávú vonulók telőterületein tapasztalható problémák súlyosak. **A füstifecske, a molnárfecske és a partifecske állománya is jelentősen évente 6-10%-kal csökkent az elmúlt évtizedben.**

A szigorúan védett madárfajainkkal elért sikerek, az hogy a parlagi sas állománya 120 párra, a kerecsensólyom pedig 170 párra emelkedett, jelentős mértékben az MME által koordinált és megvalósított, több évtizedes közös erőfeszítés eredménye. Azonban ezek az eredmények csak részben adnak okot örömmre, mert a gyakori fajokkal kapcsolatban tapasztalt problémák azt mutatják, hogy az általános környezeti állapot tovább romlik.

Jelmondatunk a „Madárbarát Magyarorszáért!” és stratégiánk is azt kívánja, hogy a természetvédelmet mozdítsuk ki a klasszikus keretből

és a lakossággal együttműködve az élet lehető legtöbb területét igyekezzünk madárbaráttá tenni az elektromos hálózatoktól, a kerteken keresztül a mezőgazdaságig. Ha érdemi lépést tudunk tenni ebben, akkor és csak akkor van lehetőségünk céljainkat elérni.

Ehhez szervezetünknek tovább kell erősödnie.

Örvendetes, hogy tagságunk már 10000 fő körül alakul az elmúlt években és rendszeres támogatóink száma tavaly meghaladta a 15 ezret. Egyre nagyobb számban vannak pártoló tagjaink és támogató partnereink is akik kiemelt szerepet töltenek be egyesületünk életében. Éves jelentésünkkel szeretnénk bemutatni legjelentősebb eredményeinket és köszönetet mondani mindenkinek, aki ehhez hozzájárult! Egyben szeretnénk felhívni a figyelmet az előttünk álló feladatokra is.

Biztosak vagyunk benne, hogy a nehézségek ellenére szervezetünk folyamatosan szolgálni tudja a természetvédelem közös ügyét és **reméljük, hogy erőfeszítéseink hozzájárulnak a természet és ember fenntartható együttéléséhez.**

Bankovics Attila
Elnök

Halmos Gergő
Igazgató

KÖSZÖNTŐ

EZ AZ ÉV VOLT HIVATOTT
ARRA, HOGY FELHÍVJUK
A SZÉLES TÁRSADALOM
FIGYELMÉT A TERMÉSZET
GLOBÁLISAN EGYRE
GYORSULÓ PUSZTULÁSÁRA.

A Magyar Madártani Egyesületet (MME) 1974-ben hozta létre 200 alapító tag, a Természetvédelmi kiegészítés a nevünkbe csak később, 1990-ben került be. Mára az MME hazánk és Közép-Kelet-Európa legnagyobb, közel 10 000 tagot számláló, politikától független társadalmi szervezete. Célunk a madarak védelmével hozzájárulni az emberi életminőség és a biológiai sokféleség megőrzéséhez Magyarországon. Ennek érdekében együttműködünk a lakossággal, az önkormányzatokkal, a gazdálkodókkal és az állami természetvédelemmel. Önkénteseinkkel kutatásokat, védelmi akciókat hajtunk végre, ismeretterjesztő előadásokat, tábort rendezünk, kiadványokat jelentetünk meg.

TAGSÁG, HELYI CSOPORTOK

Egyesületünk legfőbb értéke és munkánk alapja a tagságunk, a környezetükért tenni akaró elhivatott emberek közreműködése nélkül a szervezet nem érhetné el eredményeit. Az 1974. évi megalakulás és 2010 év vége között 33 730-an léptek be egyesületünkbe. Az év végén 9078 aktív tagot számláltunk. Az MME tagjai 32 területi szervezet (helyi csoportok), 4 szakosztály (ragadozómadár-védelmi, vízimadár-védelmi, kétéltű- és hullóvédelmi, gyűrűző és vonuláskutató) és a környezeti feladatokat ellátó munkacsoport keretében tevékenykednek országsszerte. Ezekben számos szakma- és tudományterület képviselői, kiemelten természetvédelmi szakemberek és környezeti nevelők, valamint a lakossági különböző, a diákoktól a nyugdíjasokig terjedő korcsoportjába tartozó önkéntesek dolgoznak nap mint nap. Az egyesületet népszerűsítő akciók és a madárvédelmi programok megvalósítása, természetvédelmi céljainak elérése elképzelhetetlen lenne erős helyi csoportok nélkül. Egységes elvek mentén szervezett, az év egészét felölelő országos rendezvényeinkkel már minden megyében jelen vagyunk. Minden tavasszal több ezer felnőtt és gyermek számára biztosítunk programot a Madarak és Fák Napja jeles naphoz kapcsolódva meghirdetett Fülemülék éjszakája rendezvénysorozatunk keretében. Ősszel az Európai Madármegfigyelő Napok szintén több ezres létszámú érdeklődőt vonzanak országsszerte. Komárom-Esztergom megyei helyi csoportunk – társszervezetek bevonásával – rendez minden év november utolsó hét végén az ország legnagyobb madárfesztiválját, a Tatai Vadlúd Sokadalmat. Csoportjaink helyi rendezvényeken, vásárokon, falunapokon is rendszeresen képviselik az egyesületet, tagságot toboroznak, szóróanyagaink segítségével megismertetik az érdeklődőkkel munkánkat és céljainkat. Az ország számos pontján madarász, madárgyűrűző és természetvédelmi táborok várják az iskoláskorú gyerekeket és a felnőtteket. Faj- és élőhelyvédelmi tevékenységek terén (pl. állományfelmérés, monitoring programok, középvezettségű oszlopok felmérése stb.) mind hazai, mind nemzetközi szinten is kiemelkedő szerepük van, amit az által koordinált számos határon átnyúló természetvédelmi program is jelez. 2010-ben több mint 300 rendezvényen 50 000-nél is többen ismerkedhetett meg az MME-vel, illetve kapcsolódhattak be természetvédelmi és szemléletformáló munkánkba.

KÖZPONTI IRODA

Az MME szervezet munkájának, adminisztrációjának, kommunikációjának és természetvédelmi programjának koordinációját a Központi Iroda végzi, ami Budapesten, a XII. kerületi Költő u. 21. alatt, a Jókai kertben működik 1985-óta. Főállású és megbízott alkalmazottainak létszáma 45 fő volt 2010-ben, ebből 9 fő látott el irányítási, adminisztrációs és központi irodai koordinációs feladatokat, 6 fő dolgozott a társadalmi kapcsolatokat érintő területen, 25 fő a természetvédelmi programokon és 5 fő helyi csoportoknál.

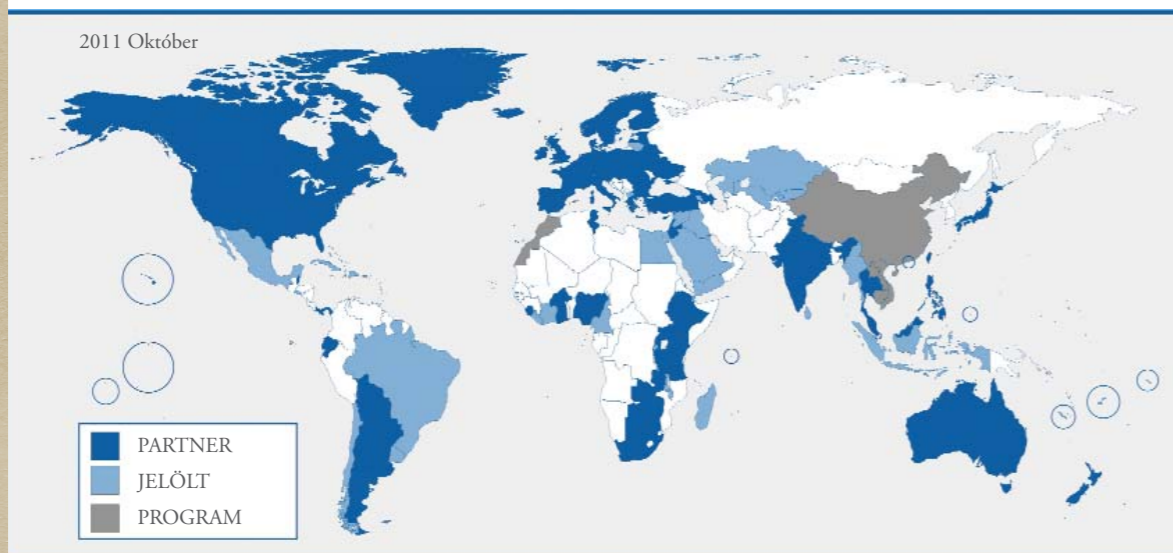

EGYESÜLETÜNK LEGFŐBB
ÉRTÉKE ÉS MUNKÁNK
ALAPJA A TAGSÁGUNK, A
KÖRNYEZETÜNKÉRT TENNI
AKARÓ ELHIVATOTT
EMBEREK KÖZREMŰKÖDÉSE.

BIRDLIFE INTERNATIONAL

Egyesületünk nemzetközi szervezete a BirdLife International a világ legnagyobb természetvédelmi hálózata. Partnerszervezeteink több mint 100 országban, 2,5 millió taggal, 4000 alkalmazottal állnak a madárvédelem és természetvédelem szolgálatában. Az Európai és Közép-Ázsiai régió irodát működtet Brüsszelben, ahol az egyik legjelentősebb természetvédő szervezetként dolgoznak az Európai Unió zöldítésért.

Az MME nemzetközi szinten elsősorban az egyes országok madárvédelmi szervezeteit tömörítő BirdLife International-en keresztül képviselteti magát. Ennek keretében aktívan részt vettünk a 2010 biológiai sokféleség nemzetközi évével kapcsolatos nemzetközi munkában és tovább erősítettük kapcsolatunkat a régióinkban tevékenykedő madárvédelmi szervezetekkel, kiemelten a BirdLife partnerekkel. Egyesületünk tagja a Nemzetközi Természetvédelmi Uniónak (IUCN) is.

szalakóta

HATÁRON ÁTNYÚLÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

Az év során tovább tudtuk erősíteni együttműködésünket a környező országok madárvédelmi szervezeteivel. Közös madártani felmérési és adatbázis-fejlesztési programokat működtettünk és indítottunk szlovák és román partnerszervezeteinkkel. Kékvércse- és szalakóta-védelmi programot indítottunk a magyar-szerb határ régióban. Sikeresen zárult a magyar-szlovák kerecsensólyom-védelmi LIFE program és a magyar-román kékvércse-védelmi LIFE program is.

SZAKPOLITIKA

A biológiai sokféleség védelmének éve, az új magyar kormány megalakulása és a magyar EU elnökség előkészítése kapcsán sok **szakpolitikai** jellegű feladat hárult ránk. A zöld mozgalommal együttműködve elkészítettünk egy közös **környezet- és természetvédelmi ajánlásomagot** a megalakuló kormánynak, amit más szervezetek képviselőivel együtt bemutattunk az Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Bizottsága előtt. A minisztériumok összehívása ellen is felszólaltunk, majd a mégis megalakult vidékfejlesztési csúcsmisztériumban (VM) hol több, hol kevesebb sikerrel küzdöttünk a gyorsan előkerülő problémás ügyekben (természetvédelmi őrszolgálat átalakítása, Natura 2000 felülvizsgálat). A parlamentben „**civil és kormányzati együttműködés a biológiai sokféleség érdekében**” címmel magas szintű konferenciát szerveztünk novemberben. A BirdLife európai irodájával közösen megjelentettük a **Greening Europe** kiadványt, ami a magyar EU elnökség természetvédelmi prioritásait elemzi és ennek kapcsán közös egyeztetéseket tartottunk a Vidékfejlesztési Minisztérium képviselőivel. Az MME-t és a zöld mozgalmat képviselve az Országos Környezetvédelmi Tanácsban állásfoglalást készítettünk a **Közös Agrárpolitika** jövőjével kapcsolatban, ami a magyar EU elnökség kiemelt témája is lesz. Ezek mellett ész vettünk az EU Elnökség alatti természetvédelmi programok tervezésében is.

Szervezetünk kiemelt tevékenységi területe a fokozottan védett madárfajok gyakorlati védelme, amelynek keretében az elmúlt évtizedekben az egyik legjelentősebb eredményeket tudtuk felmutatni. Fajvédelmi programjainkat a hazai nemzeti park igazgatóságokkal és más stratégiai partnereinkkel közösen hajtjuk végre.

FEHÉRGÓLYA-VÉDELMI PROGRAM

Több évtizedes múltra visszatekintő éves országos fehérgólya-felméréseinknek köszönhetően adatbázisunkban már több mint 10 ezer fészek és kihelyezett fészektartó kosár, közel 70 ezer megfigyelési adat szerepel. Az adatgyűjtést évek óta segíti a lakossági gólya oldal (golya.mme.hu) is, ahova bárki feltöltheti fészek adatait. Az év során közel 100 esetben kaptunk bejelentést sérült, áramütött vagy egyéb okból bajba jutott fehér gólyákról, amelyeket minden esetben igyekeztünk megmenteni önkénteseink, helyi csoportjaink, állatorvosok és a nemzeti parkok segítségével. 2010-ben három gólya-webkamerát is működtettünk, amelyek segítségével folyamatosan nyomon lehetett követni a fészekalak életét. Júniusban 11 megyében rendeztünk Gólya Road Show lakossági gyűrzési és ismeretterjesztő eseményeket, amely során több településen darus kocsival járták végig munkatársaink a gólyafészkeket, ellenőrizték a költési siket és jelölték a fiókákat.

FEKETEGÓLYA-VÉDELMI PROGRAM

A fekete gólya országos állományfelmérése során ebben az évben is sikerült néhány eddig ismeretlen fészkelőhelyet felderíteni, így a lassan növekvő ismert hazai állomány már meghaladta a 300 fészkelő párt.

PARLAGISAS-VÉDELMI PROGRAM

A parlagi sas magyarországi költőállománya 2010-ben kis mértékben, de tovább nőtt, így már 119 fészkelő párt sikerült felderítenünk. A szokatlanul hideg és esős május-júniusi időjárás következtében mindössze 71 fészekben volt sikeres a költés, a 105 kirepült fióka messze elmaradt a sokéves átlagtól, amit az eseti védelmi beavatkozásokkal és mentőakciókkal sem sikerült jelentősen javítani. A fiókák közül 62 példányt jelöltünk meg színes gyűrűvel.

RÉTISAS-VÉDELMI PROGRAM

A rétisas hazai állománya 2010-ben lassan tovább emelkedett, így az ismert költőpárok száma 226 volt, és a 142 sikeres költés során 205 fióka repült ki. Folytattuk a fiókák színes gyűrűs jelölését is, melynek keretében 52 fióka kapott egyedi kódolást, távcsővel és teleszkóppal messziről is leolvasható gyűrűt.

KÉKVÉRCSE-VÉDELMI PROGRAM

Önkénteseink a nemzeti parki szakemberekkel együttműködve mintegy 3000 db, kifejezetten kék vércsék számára kihelyezett műfészket gondoznak és mérnek fel évről évre. A 2010. évi felmérés alapján a hazai kékvércse-állományt 760-870 pár közé becsüljük, amelyek közül 719 költés sorsát tudtuk fészek-szinten is követni. Sajnos a rendkívül szélsőséges időjárás nem kedvezett ennek a fajnak sem, így a fészekalak mintegy 50%-a repített csak sikeresen fiókát. A munkacsoport tagjai 68 magyarországi gyülekezőhelyen 8 héten keresztül végeztek szinkronszámlálásokat ősszel, melynek során egy-egy alkalommal akár 3594 éjszakázó kék vércsét sikerült számba vennünk. Az MME és a BirdLife International munkatársai elkészítették a kék vércse európai fajmegőrzési tervét, amelyet az Európai Bizottság is jóváhagyott.

KERECSENSÓLYOM-VÉDELMI PROGRAM

2010-ben sikerrel zárult le az MME partnerségével, a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság koordinációjával zajló négy éves Európai Unió kerecsensólyom-védelmi LIFE program. A projekt folytatásaként egy újabb négy éves nemzetközi LIFE+ program indulhatott el, amelybe a szlovák partnerek mellett már román és bolgár szervezetek is bekapcsolódtak. A széleskörű kutatómunka eredményeként 2010-ben 172 fészket foglaltó kerecsensólyom párt találtunk meg Magyarországon és az országos állományt 220-230 párra becsüljük. A kiemelten kezelt madárfajaink közül talán a kerecsensólymok sínylették meg legjobban a rendkívül esős időjárást, mivel 104 pár költése hiúsult meg. A 68 sikeres fészkből 176 fiatal repült ki, amely messze elmarad az elmúlt évek költési sikerétől.

VÁNDORSÓLYOM-VÉDELMI PROGRAM

A Pilis Természetvédelmi Egyesülettel együttműködve az MME 2010-ben is ellenőrizte az ismert és potenciális vándorsólyom fészkelőhelyeket. Összesen 21 territóriumot sikerült felderítenünk, melyben 13 pár költött sikeresen, míg hét pár fészkelése meghiúsult, és egy pár fészkeléséről nincs információnk. A 36 kikelt fiókából 34 repült ki sikeresen, amelyek nagy részét színes gyűrűvel jelöltünk meg. A kritikus helyeken fészekőrzést szerveztünk az emberi zavarás megakadályozására.

HAMVASRÉTIHÉJA-VÉDELMI PROGRAM

A hamvas rétihéja programunk során ebben az évben is néhány kiemelten fontos területen történt pontosabb állományfelmérés, melynek során 16 fészkelő párt sikerült felderíteni és 14 fióka kirepülését regisztráltuk. A mezőgazdasági területeken található veszélyeztetett fészkek túlnyomó többségét aktív védelemmel (védőzóna kijelölésével, de esetenként a fészkek körülkerítésével), a gazdák együttműködésével sikerült megmenteni.

TÚZOKVÉDELMI PROGRAM

Az MME önkéntesei és munkatársai 2010-ben is részt vettek a tűzokszámlálásokon. A tavaszi összeírás során 1482 madarat számoltak össze a szakemberek az ismert élőhelyeken, feljegyezve a csapatok létszámát, az állatok ivarát és korát. A számok azt mutatták, hogy a világszerte veszélyeztetett faj állománya nálunk stabilnak mondható.

MÉRGEZÉS-ELLENES PROGRAM

2010-ben növekedett az ismerté vált mérgező esetek száma 2009-hez képest, így 27 mérgező esetet regisztráltunk. A terepi helyszínelések során 99 madártetem került kézre, amelyek között sajnálatos módon kilenc rétisas és egy parlagi sas is volt. 2010-ben benyújtottuk a HELICON elnevezésű LIFE+ pályázatot, ami 2012-2016 között tervezi jelentősen csökkenteni a madarakat, és azon belül is leginkább a parlagi sasokat érő bűncselekmények előfordulási gyakoriságát.

MADÁRVÉDELEM A KÖZÉPFESZÜLTSGŰ SZABADVEZETÉKEKEN

2010 októberében megszerveztük a 8. országos középvezetékű oszlop felmérést, így az elmúlt 7 évben már több mint 32 ezer oszlopot ellenőriztünk. Kiadtuk a „Madarak és légvezeték” című 40 oldalas szakmai kiadványt, ami összegezte az elmúlt 20 év madárvédelmi tevékenységeinek eredményeit és kudarcait a középvezetékű elektromos hálózatok mentén. Az áramszolgáltató vállalatokkal folytatott együttműködésünk során folytattuk a madárbarát középvezetékű oszlopok terveinek kidolgozását, amely oszloptípusok remélhetőleg néhány éven belül kizárólagos használatba kerülnek az új vagy átépített vezeték szakaszokon, jelentősen csökkentve ezáltal a madárpusztulás mértékét.

RÁKOSIVIPERA-VÉDELMI PROGRAM

2010-ben több éves előkészítést követően megkezdtük a Rákosivipera-védelmi Központban nevelt kígyók kibocsátását, melynek során első körben 30 egyedet engedtünk szabadon az erre kijelölt kiskunsági élőhelyen. Az első két viperát Dr. Sólyom László köztársasági elnök engedte el. A mesterséges szaporítási program során 22 anyától 240 kígyó született, így a kellően nagy fogságban tartott állomány további visszatelepítéseket tesz lehetővé a jövőben. A Rákosivipera-védelmi Központ tovább bővült egy szabadtéri oktatótérrel és a környék élőhelyeit és jellemző állatait bemutató tanösvénnyel. Elkészült a „Kígyók arisztokratája” című, a fajt és a programot bemutató dokumentumfilm, melyet a Duna TV és a Spektrum TV is többször levetített. A programban részt vevő intézményekkel 2010-ben már másodszor rendeztük meg az állatkerti Rákosi Vipera Napot.

KÉTÉLTŰ ÉS HÜLLŐVÉDELMI SZAKOSZTÁLY

Szakosztályunk 2010-ben folytatta a Pilisi kis tó programot, melynek keretében feltérképeztük a hegység potenciális kétéltűi peterakó-helyeit, melynek keretében különös figyelmet fordítottunk a Pilis Parkerdő Zrt. által 2009 év végén rekonstruált kistavak élővilágának monitorozására. Részt vettünk a Tápió-vidéki Helyi Csoport által szervezett farmosi békamentésben, ahol több 10 ezer vonuló kétéltűt mentettünk meg. Folytattuk a fokozottan védett pannonyík hazai elterjedésének térképezését az Aggteleki karszton, a Gödöllői-dombságban, a Kiskunságban és 7 új ponttal gazdagítottuk a faj elterjedési térképét, valamint megkezdtük a Balaton-felvidéken korábban leírt pannonyík-élőhelyek feltárását.

A FARMOSI
BÉKAMENTÉSBEN TÖBB
10 EZER VONULÓ KÉTÉLTŰT
MENTETTÜNK MEG.

FONTOS MADÁRÉLŐHELYEK (IBA) és NATURA 2000

A veszélyeztetett fajok védelme érdekében a BirdLife International hozta létre a Fontos Madárélıhelyek (Important Bird Areas – IBA) programot, melynek célja a világ madárvédelem szempontjából kiemelt területeinek lehatárolása volt. A BirdLife International 2010 októberében, a biodiverzitás év alkalmából adta ki a világ IBA területeit ábrázoló térképét. Mostantól célunk elsősorban ezen területek állapotának nyomon követése és aktív védelme.

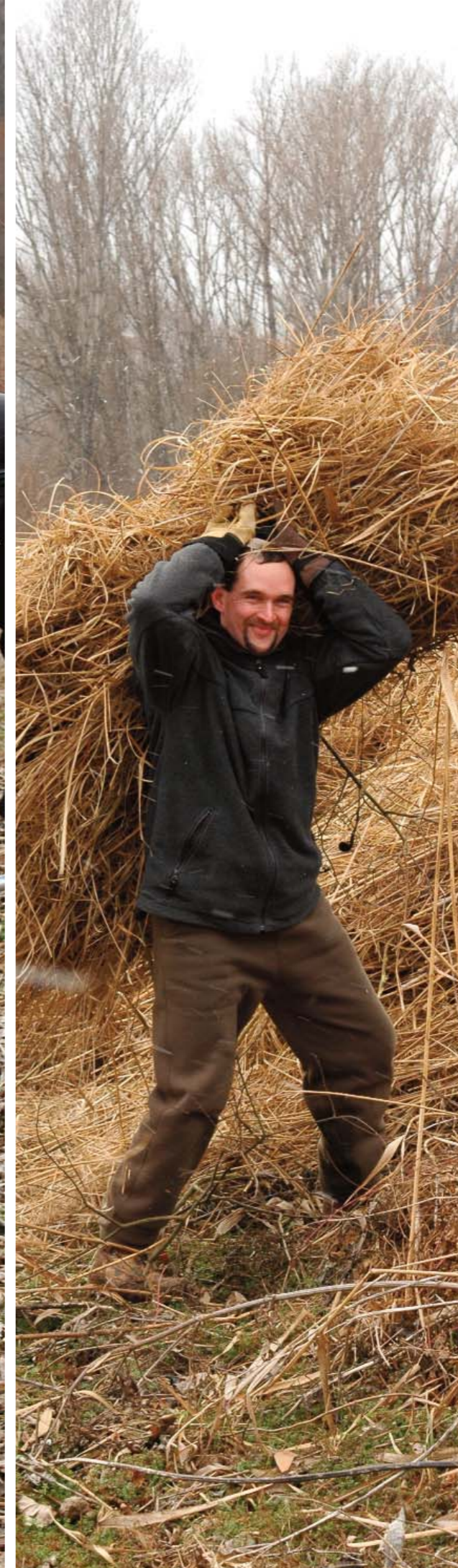
Az IBA területek képezték a Natura 2000 hálózat kijelölésének alapját, ami az Európai Unió közösségi szintű természetvédelmi kezdeményezése. Az állami természetvédelemmel végzett közös munkáknak köszönhetően mára a két rendszer 90 %-ban átfed. Az év során mintegy 10 jelentősebb IBA/Natura 2000 területet érintő természetvédelmi eset megoldásába kapcsolódtunk be. Tovább folytatódott a Zemplén térségét érintő energetikai-ipari beruházásokkal kapcsolatos természetvédelmi érdekvédelmi munka. Az eddiginél aktívabban vettünk részt az EU- és globális szintű természetvédelmi folyamatok, szakpolitikák követésében és véleményezésében. Munkatársaink a BirdLife több munkacsoportjában (például Natura 2000, agrár) vettek részt folyamatosan. Ennek keretében megtárgyaltunk a 2010-es nemzetközi biodiverzitás év szakmai és kommunikációs anyagait, terveit.

„PANNON GYEPEK ÉLŐHELYKEZELÉSE MAGYARORSZÁGON”

Hazai gyepterületeink kiemelt természetvédelmi értéket képviselnek, azonban állapotuk kritikus. A Pannon gyepek élőhelykezelése LIFE program - ami 2010 júniusában zárult - természetkímélő agrárgazdálkodási megoldások tesztelését, tudásbázis építését és további javaslatok kidolgozását tűzte ki célul. A projekt utolsó fél évében a monitoring adatok értékelését és dokumentálását végeztük. Elkészült a hazai gyepgazdálkodás helyzetét feltáró stratégiai dokumentum, valamint a gyepgazdálkodási kézikönyv, ami a főbb hazai gyeptípusok fenntartható gazdálkodási gyakorlatát mutatja be nem csupán a természetvédelmi szakembereknek, de a gyepek védelmében megkerülhetetlen gazdálkodóknak is.

MEZŐGAZDASÁG

Magyarországon és globálisan is az általános környezeti állapotot alapvetően meghatározó tényező a mezőgazdaság. Nyugat-Európában az intenzív mezőgazdaság járult hozzá a nálunk még gyakori madárfajok veszélyeztetetté válásához. Annak érdekében, hogy térségünk ne kövesse ezt a rossz példát, az Európai Unió tagállamaiban a Közös Agrárpolitika reformjára van szükség, előtérbe helyezve az agrár-környezetvédelmi támogatásokat és a környezetvédelmi szempontokat. Ennek érdekében az MME a BirdLife európai irodájával együttműködve alkotott véleményt és dolgozott együtt a kormánnyal, kiemelten a 2011 januárban kezdődő fél éves magyar EU Elnökség előkészítésére. Javaslatainkat a Greening Europe kiadványban jelentettük meg, amit eljuttatunk a hazai és Európai Uniói döntéshozókhoz is.

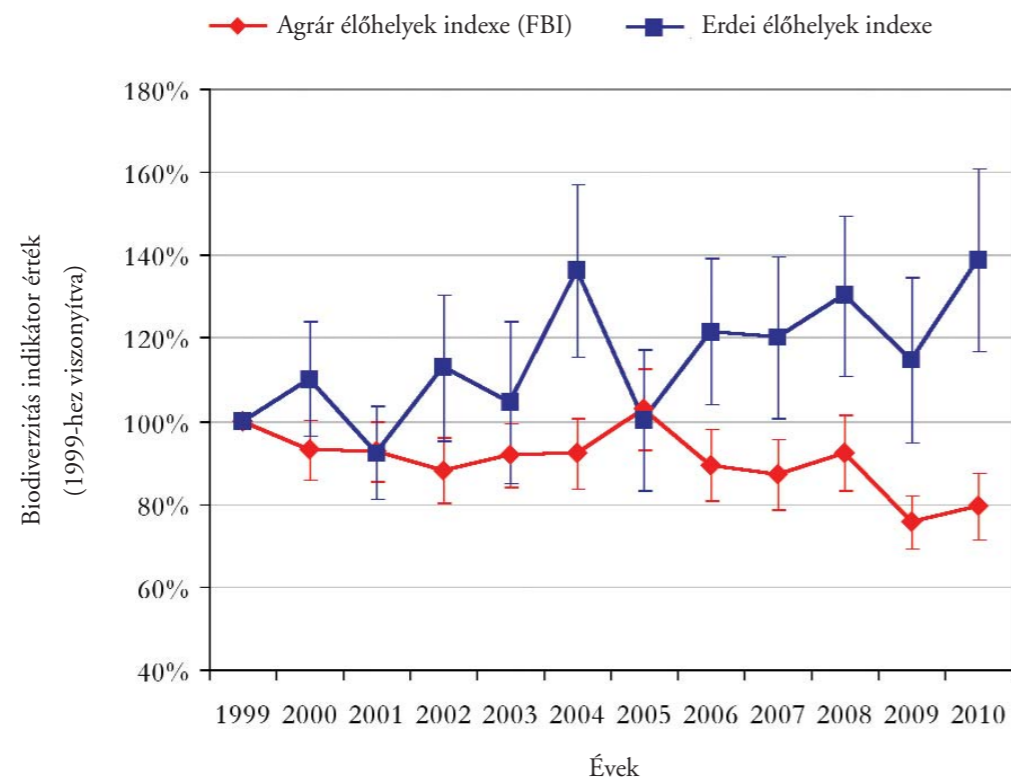

Az országos terepi felmérő munkákban jelenleg mintegy 2300 tagtársunk vállal aktív szerepet, akiknek munkáját a területi koordinátorok és az MME Monitoring Központja irányítja. Az év folyamán számos szemináriumot és előadást tartottunk helyi csoportjainknál a felméréseket koordináló munkatársaink és önkéntes felmérőink részére. 2010-ben elkészítettük a Fecskefigyelő honlapot és lakossági adatbázist, valamint a Vízimadár adatbázist, ami az MME Vonuló Vízimadár Monitoring programjának adhat új lendületet. Elkészítettük a színes gyűrűvel jelölt madarak online adatbázisát, amit az MME Központi Irodájában működő Madárgyűrűzési Központ közreműködésével fejlesztettünk, s 2011-ben lesz elérhető a nagyközönség számára.

MINDENNAPI MADARAINK MONITORINGJA (MMM)

A programhoz eddig kb. 1200 önkéntes felmérő kapcsolódott, 2010-ben mintegy 150 mintaterületen történtek számlálások, így a monitorozó adatbázis már több mint 9,5 millió rekordot tartalmaz. A program az egyes fajok állományának követése mellett lehetőséget ad a Biodiverzitás Indikátor indexek számítására, melyek közül az agrár élőhelyek madarainak indexe az EU vezető indikátora, és az MME adatai alapján jelenik meg a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) fenntartható fejlődés indikátorai között is. Február 20-án Budapesten tartottuk meg a XIII. MMM Országos Találkozót, melyen többek között részletesen bemutattuk a program eredményeit is. Márciusban részt vettünk az EBCC Spanyolországban megrendezett nemzetközi madár-monitoring konferenciáján, ahol előadást tartottunk az MMM legújabb eredményeiről.

fehér gólya fióka

MADÁRGYŰRŰZÉS

Az MME Központi Irodájában működő Madárgyűrűzési Központ a hazai madárgyűrűzés szakmai irányító szervezete. 2010-ben 200 madárfaj több mint 150 ezer példányát jelölték meg az engedéllyel rendelkező önkéntes madárgyűrűzők. A madárgyűrűzési jelentések összesen 30 ezer visszafogást tartalmaztak (112 faj). 2010-ben összesen 224 gyűrűző jelölt madarakat, az összes gyűrűzési adat 50,8%-át, valamint az összes visszafogási adat 70,8%-át a nyolc madárgyűrűző állomáson regisztrálták. 2010-ben már 34 helyszínen működtettek önkéntesek az Állandó Ráfordítású Madárgyűrűzés (CES) programot, amivel az állományváltozások populációdinamikai okait vizsgáljuk.

A természetvédelem olyan közügy, mely nem csak a szakemberekre tartozik, a lakosság egésze részt tud venni benne. Az MME Központi Irodáján belül működő társadalmi kapcsolatok osztály feladata a társadalmi és sajtókommunikáció, a közösségi, környezeti nevelési és a Madárbarát kert program fejlesztése, szervezése és végrehajtása, Az egyesület Madártávlat magazinjának évi négy alkalommal történő megjelentetése a természetvédelem ügyének minél hatékonyabb és szélesebb körű képviselete, a madarak és emberek közötti jó viszony alakítása, a természetvédelmi konfliktusok megelőzése, kezelése érdekében. Mindenezek mellett a társadalmi kapcsolatok osztály végzi az egyesület céges és egyéni adománygyűjtés-szervezését is, ami létfontosságú a pályázatoktól független biztonságos működés megalapozásához.

házi verebek

MADÁRBARÁT KERT PROGRAM

A Madárbarát kert programcsomag a különböző lakó- és munkahelyi környezethez alkalmazkodó madárvédelmi módszertani gyűjtemény, melyhez megszerezhető elismerő cím és tábla is kapcsolódik, és az MME legnépszerűbb lakossági madárvédelmi programja.

A program 2010-ben öt program elemet tartalmazott: Madárbarát kert, Madárbarát óvoda, Madárbarát iskola, Madárbarát panel és Madárbarát munkahely címmel. A 2010-ben belépett 454 taggal 4457-re nőtt a Madárbarát kert program regisztrált résztvevőinek száma.

MADARÁSZ LAKOSSÁGI RENDEZVÉNYEK

Az MME egyik legfontosabb, a lakossággal, a madárvédők mind szélesebb közösségével közvetlen kapcsolatot építő tevékenységét a közösségi madarász programok jelentik: Fülemlék éjszakája, Madarak és Fák Napja, Tokaji partifecske hajózás, Gólya Road Show, Európai Madármegfigyelő Napok, Tatai Vadlúd Sokadalom, bemutató madárgyűjtések, odútelepek létesítése és ellenőrzése, madármegfigyelő kirándulások. Az elmúlt évekhez hasonlóan 2010-ben is több mint egy tucat olyan rendezvényünk volt, melyek jelentős részben az ország több pontján – előre meghirdetett módon –, helyi csoportjaink szervezésében várták és fogadták az érdeklődőket. Ezeken a részvétel az elmúlt években folyamatosan és jelentősen növekedett, 2010-ben a rendezvény megjelenéseinken a résztvevők száma több mint 50 000 fő volt.

KÖRNYEZETI NEVELÉS

Az MME Madarász ovi és Madarász suli programja, alkalmazva a Madárbarát óvoda és Madárbarát iskola program gyakorlati madárvédelmi tevékenységeit, az MME évtizedek óta sikeresen működő oktatási kezdeményezése, melyben országsszerte több száz közoktatási intézmény vesz részt. Annak érdekében, hogy a természet iránt érdeklődő gyerekeket minél szélesebb körben el tudjuk érni, megújult és terjedelmében bővült a Madártávlat magazin „Csipogó” rovata. Ezzel iskolás korú tagságunkat és a gyermek családtagokat még hatékonyabban tudjuk megszólítani. 2010-ben a Fővárosi természetbúvár foglalkozások népszerűsége tovább nőtt, így már 3500 gyermek vett részt a foglalkozásokon.

AZ MME A VILÁGHÁLÓN

A 2009 szeptemberében megújult MME honlap friss hírek rovatába átlag naponta került fel új anyag 2010-ben és jelentősen bővült a különböző tevékenységi területeinket bemutató menüpontok tartalma is. Külön oldalakon foglalkozunk madár problémákkal, többek között részletesen beszámolva az ablaknak ütközés vagy a parlagi galamb probléma kezelésével, a ragadozók elleni védelemmel és a falrongáló harkályokkal. Folytattuk a 2008 óta sikeresen működő fehér gólya web-kameráink működtetését, 2010 tavaszától egy füsti fecske fészeknél, novembertől két madáretetőnél helyeztünk ki újabb online kamerákat, melyek képét a honlapunkon keresztül bárki elérhette. 2010 tavaszán elindult az MME Facebook oldala, októberben pedig a YouTube csatornája. Havi rendszerességgel készítettük el és küldtük ki elektronikus hírlevelünket a több ezer feliratkozó számára. A negyedévente, évszakonként megjelenő és a tagjainknak megküldött Madártávlat magazin digitális változata a honlapon keresztül bárki számára elérhető. Az Internet teszi lehetővé az olyan lakossági adatbázis oldalak működtetését, mint a fehér gólya és a fecske oldal, ahova bárki feltöltheti megfigyelési adatait, így segítve a veszélyeztetett fajok országos monitorozását.

füsti fecske

A FECSKÉK ÉVE

Az MME 1979 óta választja meg az év madarát, 2010-ben a figyelem a fecskékre irányult, mert állományaik az elmúlt évben átlagosan majdnem 50%-os csökkenést szenvedtek el.

A kampányév talán a legsikeresebb volt az év madara sorozatban, nem kis mértékben azért, mert az embereket (és a médiát) mélyen megdöbbentette ezeknek a még egy évtizede is gyakori madaraknak a vészes, a laikusok számára is feltűnő megfogyatkozása. Sok bejelentést kaptunk illegális fecskéfészkek leverésekről, lakott partifecske költőfalak megsemmisítéséről, amiről minden esetben tájékoztattuk a területileg illetékes zöldhatóságot. A honlap Napi madárvédelem menüpontja alatt 14 fejezetben kifejtve külön részt szenteltünk a különböző fecskvédelemi megoldásoknak. A kampányév kiemelt feladata a mű fecskéfészkek társadalmazása volt, melynek köszönhetően a megelőző évek 50-60 ilyen eszköze helyett több mint ezer került kihelyezésre országszerte. Az MME a lakossággal összefogva segítette a fecskéken, a fecske ügy pedig segítette az MME ismertségének és társadalmi elismertségének növelését. Ezt jelzi a személyi jövedelemadó 1% felajánlások 2006, a társadalmi kapcsolatok osztály megalakulása óta tapasztalható emelkedése, ami 2010-ben is folytatódott:

- 2006-ban: 13,1 millió Ft
- 2007-ben: 18,1 millió Ft
- 2008-ban: 22,1 millió Ft
- 2009-ben: 27,1 millió Ft
- 2010-ben: 30,1 millió Ft

MME TERMÉSZETBARÁTOK BOLTJA

A természetvédelmi munkához mesterséges költőodúkra és -ládákra, etetőkre és téli madáreleségre, a madármegfigyeléshez pedig távcsőre, teleszkópra és szakkönyvekre is szükség van. Ezek jelentős része, különösen a madárvédelmi eszközök nem szerezhető be Magyarországon megfelelő minőségben, ezért az MME évek óta működteti Természetbarátok boltját. A Központi Irodában lévő üzlet kedden és szerdán személyesen is fogadja az érdeklődőket, egyébként pedig csomagküldő Web boltként üzemel. 2010 őszén új gyártót találtunk az MME által kidolgozott, szabványosított gólyakosárra, ami így ismét elérhetővé vált az országban.

Az MME a 2010-es év folyamán nem részesült költségvetési támogatásban. A 2010-es év folyamán az MME elnöke, alelnöke, és elnökségi tagjai semmiféle anyagi, vagy természetbeni juttatást nem vettek fel. Egyesületünk számára az év kiemelten nehéz anyagi helyzetet teremtett, elsősorban a nagy természetvédelmi pályázatok előfinanszírozási igénye miatt.

A 2010-ES PÉNZÜGYI ÉV

Szervezetünk nehéz pénzügyi időszakot könyvelhet el a 2010. évre.

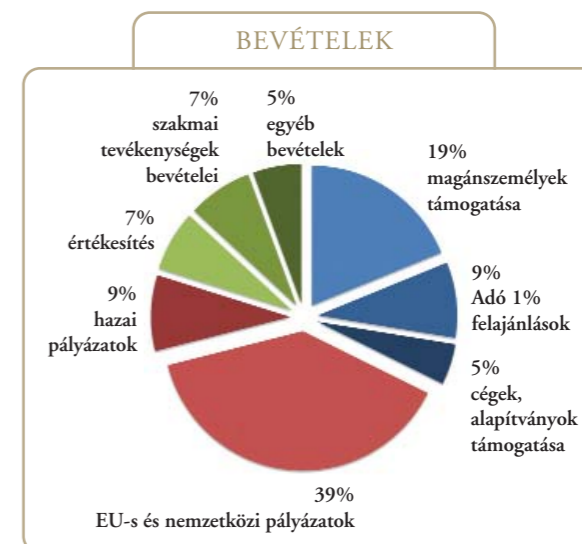
Örvendetes tény, hogy ebben az évben tovább tudtuk növelni támogatóink számát és a felajánlott adományok, adó 1% és támogatások összege meghaladta a 100 millió forintot először egyesületünk történetében és így a teljes bevételünk 1/3-át tette ki.

Ezzel jelentős lépést tettünk egy stabilabb és függetlenebb bevételi szerkezet felé. Köszönet illeti ezért minden támogatónkat.

A pályázati alapok egyre nehezedő ügymenete és nagy projektjeink előfinanszírozása miatt viszont pályázati bevételeink ebben az évben a szokottnál alacsonyabbak voltak bevételeink felét kitevé. Sok bevétel áthúzódott a 2011-es évre és így az éves egyenlegünk igen jelentős negatívumot mutat.

A kiadásaink 50%-át közvetlenül természetvédelmi programjainkra fordítottuk, 22%-át a társadalmi kapcsolatok területén ismeretterjesztési, oktatási és kommunikációs feladatunk finanszírozására használtunk fel. Helyi csoportjaink munkájának költségei a teljes költségvetés 11%-át, míg az MME Központi Irodájának költségei 17%-ot tettek ki.

Célunk, hogy a következő években a támogatások növelésének ütemét megtartsuk és emellett stabilizálni tudjuk a pályázati forrásokat, úgy hogy a továbbiakban ezek előfinanszírozási és társfinanszírozási kényszere ne okozzon likviditási problémákat a szervezetnek.

**ARANY FOKOZATÚ
MAGÁN TÁMOGATÓINK**

- Dr. Fatér Zsuzsanna (Budapest)

**ARANY FOKOZATÚ
CÉGES TÁMOGATÓINK**

- Magyar Hipermarket Kft. (Törökbálint)

**EZÜST FOKOZATÚ
CÉGES TÁMOGATÓINK**

- Konto Mavir Zrt. (Budapest)
- Syngenta Növényvédelmi Kft. (Budapest)

**BRONZ FOKOZATÚ
MAGÁN TÁMOGATÓINK**

- Bánné Horváth Éva
- Kiss Zoltánné (Isaszeg)
- Kocsis Andrásné (Lajosmizse)
- Pál Gábor (Pilisvörösvár)
- Dr. Torday Ervinné

MAGÁN TÁMOGATÓINK

- Eszékiné Dávid Mária (Budapest)
- Madárbarát Kör (Budapest)
- Dr. Varga Árpád (Budapest)
- Dr. Vissi Gabriella (Köveskál)

CÉGES TÁMOGATÓINK

- Agrolog-Hungária Kft. (Tapolca)
- Aggteleki Nemzeti Park (Jósvafő)
- BellResearch Kft. (Budapest)
- Cobra Control Kft. (Budapest)
- Drive-Electric Kft. (Győr)
- Emri-Patent Kft. (Debrecen)
- Ericsson Magyarország Kft. (Budapest)
- Esri Magyarország Kft. (Budapest)
- GE Hungary Kft. (Veresegyház)
- Ilcsi Szépítő Fűvek Kft. (Budapest)
- Know-How Audit Kft. (Tatabánya)
- KPMG Tanácsadó Kft. (Budapest)
- Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. (Budapest)
- MKB-Euroleasing Autóhittel Zrt. (Budapest)
- Pannonpower Holding Zrt. (Pécs)
- Pántológép Kereskedelmi Kft. (Budapest)
- SYBA Napvédelem Kft. (Dunakeszi)
- Vámőr Kft. (Budapest)
- Zárdai Ügyvédi Iroda (Budapest)

**ARANY FOKOZATÚ
PÁRTOLÓ TAGJAINK**

- Éliás Krisztina (Budapest)
- Szládovics András (Budapest)
- Vancsik Antalné (Hatvan)

**EZÜST FOKOZATÚ
PÁRTOLÓ TAGJAINK**

- Dr. Sziráki Edina Ágnes (Decs)

**BRONZ FOKOZATÚ
PÁRTOLÓ TAGJAINK**

- André Saanen (Jászszentandrás)
- Bárdos Péter (Budapest)
- Bringye Zsolt (Budapest)
- Debreceni Károly (Lovasberény)
- Geréby György (Budapest)
- Győri Margit (Budapest)
- Dr. Hodosi Miklós (Veresegyház)
- Kárász Cecília (Csesznek)
- Karsai Chislaine (Budapest)
- Kecskeméti György (Budapest)
- Lambert Zoltán (Szentendre)
- Olasz Ernő (Dunakiliti)
- Pozsonyi Erzsébet (Veresegyház)
- Rácz Gergő (Budapest)
- Dr. Radoszav Miklós (Budapest)
- Dr. Révész István (Orosháza)
- Dr. Somogyi Péter (Nagy-Britannia)
- Steiner Sándorné (Budapest)
- Dr. Zátrokkné Pető Tünde (Albertirsa)
- Dr. Zelkóné Rozsnyai Erzsébet (Remeteszőlős)

- **Abdai Éva** (Baj), Almási Gábor (Budapest), Alpár Péter (Budajenő), Andrew Beélik (U.S.A.), Angeli Sándor (Császártöltés), Asztalos Sarolta (Aszód), Axnix Zsuzsanna (Győr)

- **Bakonyi Gábor** (Budapest), Balogh Csaba (Kecskemét), Balogh Erzsébet (Budapest), Dr. Balogh Róbert (Budapest), Dr. Bán Tamás (Budapest), Bánkúti Erzsébet (Gödöllő), Baranyai Károly (Budapest), Barciné Boda Eszter (Dég), Barta Eszter (Salgótarján), Bata Tibor (Törökszentmiklós Surján), Beczner Farkas (Budapest) Belezna Annamária (Budapest), Benke Marcell (Csanádpalota), Berkes Istvánné (Dávod), Dr. Berta Mária (Szolnok), Biróné Czinder Judit (Budapest) Bódis Rita (Budapest), Dr. Bodnár Ágnes (Budapest) Dr. Bölcs Ágnes (Budapest), Boncz Éva (Körmend) Bönsch Stefan (Budapest), Borbás Ferencné (Budapest) Dr. Borgulya Mária (Rácalmás), Borkó Károly (Kisvárd), Bóta Géza (Mihályfa), Bukor László (Kecskemét-Hetényegyháza), Dr. Bukovác Róbert (Budapest), Bukovics Györgyi (Budapest)

- **Dr. Czelnai Rudolf** (Dörgicse), Czigány Zoltán (Pécs) Csajbók Ferencné (Kecskemét), Csápori Papp Nóra (Miskolc), Császár Csaba (Vác), Csire Melinda (Miskolc)

- **Deák Ferenc** (Perkáta), Dobozi József (Ivácna) Dombos János (Pócsmegyer), Dörfner Lukács (Budapest), Drogman László (Budapest), Drégely Anna (Budapest)

- **Erdélyi Zsuzsanna** (Balatonederics)

- **Fábri Judit** (Sajószöged), Farkas Árpád (Százhalombatta), Dr. Farkas Józsefné (Budapest), Fazekas Anna (Budapest), Fazekas Zsolt (Biatorbágy), Fejér Tamásné (Budapest), Ferencz Sándor (Tenk) Ferenczi János (Dunaföldvár), Ferenczi Norbert (Budaörs), Firmánszky Gábor (Abaújszántó), Fitos Tihamérné (Ercsi), Födő Szilárd (Nagykanizsa), Földesi Ágnes (Budapest)

- **Gajdos Sándor** (Tatabánya), Dr. Gál Melinda (Budapest), Galanits Rita Anna (Budapest), Garamvölgyi Péter (Dunaújváros), Gaszó György (Budapest), Dr. Gergely Péter (Csobánka), Göllner László (Budapest), Gombos Katalin (Szombathely), Gottlaszné Pistur Ildikó (Szentendre), Grössing Gusztáv (Budapest), Gräffné Szegedi Marianna (Dunabogdány), Gyarmati Imréné (Mezőtúr), Győri Mária (Budapest)

- **Haála Gyula** (Biatorbágy), Hajba Antal (Sárvár) Hajnal Erzsébet (Budapest), Hegedűs Zoltán (Göd) Herpay Orsolya (Budapest), Halász Péter Pál (Budapest) Hollósi Tibor (Székesfehérvár), Holovics István (Budapest), Homonnai István (Budapest), Hantosi Ferenc (Budapest), Hopp Zsolt (Budapest), Hornyák Klára (Budapest), Hörömpö Gábor (Pápa), Hruska Csaba (Budapest)

- **Illés Irma** (Keszthely)

- **Jagudits-Nagy Nóra** (Sopron), Jakab Attila (Nyírbátor), Jászfalvi Norbert, Dr. Jermendyné Dr. Zsoldos Enikő (Budapest)

- **Kalmár Gyula** (Baja), Dr. Kancler Bálint (Budapest) Dr. Katona István (Budapest), Katus Ferenc (Budapest) Dr. Kávai Annamária (Budapest), Kenesei Gáborné (Budapest), Dr. Keresztes György Pál (Budapest) Dr. Kertesi Zsuzsanna (Budapest), Kerti Mária (Budapest), Kilián Barbara (Budapest), ifj. Király Kálmán (Bábolna), Kirizs György (Komárom Szőny) Kis Gabriella (Piliscsaba), Kiss Károly Miklós (Veszprém), Kissné Olaj Anna (Tét), Klenk József (Veresegyház), Dr. Kocsis Zoltán (Balatonfüred) Kormos Tiborné (Makád), Dr. Kocsner Tibor (Fadd) Korpás Zoltán (Szolnok), Kovács Gábor (Egyházásrádóc), Kovács Zoltán (Szigetszentmiklós) Kozák Katalin (Gödöllő), Krasznai Jánosné Pilisszentiván, Kristóf Péter (Edelény), Kuruczné Kovács Magdolna (Érd), Kútvölgyi József (Budapest)

- **Lakner József** (Bácsalmás), László Kristóf Balázs (Budapest), Lehóczky Gyula (Budapest), Lenkey Péter (Piliscsaba), Lévai Réka (Kőszárhegy), Lorencsics Lajos (Óhid), Lovási Péter (Szeged), Ludányi Imréné (Budapest), Lukács Gábor (Páty), Lukácsi Zsuzsanna (Budapest)

- **Dr. Magosi Zoltán** (Mezőhegyes), Dr. Makkai Ferenc (Budapest), Margo E. Treer (U.S.A.), Marton András (Ászár), Márton Zita (Vác), Mészáros László (Szentendre), Milanovich János (Győr), Misik Tamás (Eger), Dr. Mohay András (Kecskemét), Molnár Antalné (Délegyháza), Molnár Gábor (Budapest), Molnár György (Zákányszék), Móricz Anikó (Vereb)

- **Nagy Anikó** (Budapest), Nagy Csabáné (Nagyberény) Nagy Ildikó (Budapest), Nagy Imre (Bükkszécs) Nagy Péter (Budapest), Nagyné dr. Molnár Zsuzsa (Fertőszentmiklós), Nagyné Trapp Andrea (Budapest) Nagyszegi Ferenc (Budapest), Nemes Tamás (Budapest) Nemesnyik István (Békéscsaba), Németh Józsefné (Solymár), Neszmélyi Erzsébet (Budapest), Nok János (Dombóvár), Nyíri Melinda (Szolnok)

- **Ocsenás Pál** (Budapest), Odor Andrea (Budapest) Oláh István (Szeged), Dr. Oszolyné Jakab Éva (Budapest), Dr. Óvári Judit (Szeged)

- **Palásti Gábor** (Budapest), Palicza Petra Kinga (Budapest), Pap László (Budapest), Papp Zoltán (Helvécia), Pécsi Borbála (Pásztó), Pénzesné Mezős Lujza (Pomáz), Perge Klára Judit (Budapest), Péterfi Csaba (Gödöllő), Dr. Pintér Gábor (Göd), Poczók László (Budapest), Polgár Tibor (Kalocsa), Dr. Pongor Lilla (Budapest), Pósfalvi Anna (Debrecen), Dr. Pozsgay Csilla, Pulay Zoltán (Tata)

- **Ránki Fülöp** (Budapest), Rednágelné Simon Diána (Sukoró), Remény Árpádné (Budapest), Richterné Radóczy Csilla (Pécs), Rob de Jong (Sály), Roboz Katalin (Komárom Koppánymonostor), Rónai Kornél (Dunakeszi), Rónay Zoltán (Budapest), Roósz Gábor (Budapest)

- **Sági Sándor** (Lébény), Sasvári András (Budapest), Dr. Schönfeld Tibor (Budapest), Sebők Irén (Budapest), Simon Attila (Kisrákos), Simongáti Győző (Budapest), Somogyi Elemérné (Diósd), Somogyi István (Keszthely), Stadler Gábor (Kaposvár), Stahl György (Nagykanizsa), Szabó András (Enying), Szabó Csaba (Budapest), Szabó Krisztina Júlia (Budapest), Szabó Márk (Gödöllő), Szabó Péter (Pusztaszabolcs), Szakácsi István (Székesfehérvár), Szaniszlai János (Érd), Szarka János (Budapest), Szegedy István (Budapest), Dr. Szeibert Imréné (Budapest), Szelle Ernő (Veszprém), Dr. Szénási Ágnes (Pilisborosjenő), Szentesi László (Debrecen Józsa), Szép Gabriella (Budapest), Szőke Antal (Budapest), Dr. Szöllösi Edit (Nagykanizsa), Szutor Attila (Zalasabar)

- **Tamás Péter** (Budapest), Tandori Júlia (Szeged), Temesi Andrea (Pécs), Tóbiás Ákos (Pécel), Toldi Bernadett (Székesfehérvár), Tömöry Ákos (Budapest), Dr. Tordai György (Tác), Torma Edit (Dunakeszi), Tóth Gábor (Budapest), Tóth Lajosné (Harta), Tóth Péter (Zalaszentiván), özv. Tóth Tamásné (Piliscsaba), Tóth Tibor (Budapest), Trombitás Péter (Budapest), özv. Turáni Józsefné (Budapest), Turtsányi Johanna (Piliscsaba)

- **Uhrin Csaba** (Békéscsaba)

- **Dr. Vámosi Péter** (Gödöllő), Varga Artilla (Göd), Varga Eszter (Kecel), Varga Károly (Szód), Varga Lászlóné (Érd), Dr. Várkonyi Vera (Budapest), Vicze József (Várda), Víg Éva (Budapest), Virágné Mészár Éva (Budapest), Visnyovszki András (Budapest), Vízhányó Attila (Kiszombor), Vogel Éva (Budapest)

- **Dr. Weninger Tibor** (Budakalász), Werner Ákos (Vác), Wiesner Edina (Karád), Wirker Károly (Budapest), Witetschka Katharina (AUSTRIA)

- **Zágon András** (Budapest), Zagyi Zoé Hanna (Polgárdi), Zathureczky István Sámuel (Budapest), Zsugonits Magda (Budapest)

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

1121 Budapest, Költő u. 21.
e-mail: mme@mme.hu
telefon: 06 1 275 6247

www.mme.hu

Hazánk madárvédelmét támogathatja adományával és adójának 1%-ával!
Bankszámlaszámunk: 11712004-20011215
Adószámunk: 19001243-2-43

Fotók: Bagyura János, Bajor Zoltán, Csonka Péter, Demeter Iván, Fáter Imre, Halpern Bálint,
Horváth Márton, Imre Tamás, Karcza Zsolt, Kis Anita, Lóki Csaba, Máté Bence,
Orbán Zoltán, Prommer Mátyás, MME archívum

Kiadványszerkesztés: Kiss Maja